

Політична активність українців в умовах е-демократизації: можливості та загрози

Алла Маковієнко

Кафедра політичних наук, Чорноморський державний університет
ім. П. Могили, УКРАЇНА, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10;
e-mail: alla.makoveenko@gmail.com

Paper deals with SWOT-analysis for perspectives and failures of political activity in the context of e-democratisation processes in Ukraine.

Ключові слова – політична активність, е-демократизація, SWOT-аналіз, інформаційні технології, віртуальний простір взаємодії.

I. Вступ

Демократичний курс на перебудову суспільно-політичних відносин в Україні поставив перед науковцями та політиками завдання вивчати та засвоювати нові методи політичного управління та способи комунікації. З точки зору багатьох дослідників, в умовах трансформації форм суспільної взаємодії концепція е-демократизації стала поштовхом для політичної активності українці. Водночас, якщо розширення інструментарію взаємодії визнають безсумнівною перевагою, то віртуалізація політичного простору не є настільки ж однозначною в оцінках.

Залежно від того, який зміст поняття «політична активність» – ціннісно-орієнтаційний або функціональний, – лежить в основі аналізу, е-демократизація постає або несвоєчасно даною іграшкою, або абсолютним звільненням від обмежень, властивих реальному політичному простору. Перші вказують на споживацьку культуру та панування матеріальних цінностей в українському суспільстві, другі – захоплюються організаційними можливостями віртуальних соціальних мереж та абсолютизують технологічний чинник у становленні активності як традиції суспільної практики.

II. SWOT-аналіз політичної активності

Більш ніж десятирічний досвід приєднання України до світового інформаційного простору наразі дає чимало матеріалу для оцінки можливостей та загроз для формування конструктивного політичного діалогу засобами віртуального простору. У дослідженнях М.Вершиніна, С. Поцелуєва, В.Бушанського, Д. Яковлева тощо та критичних оцінках сутності соціальних мереж, напр. Facebook, основній тезі е-демократизації щодо розширення можливостей взаємодії протиставляється констатація її якісної символізації. Водночас, аналіз

змісту комунікації викликає занепокоєння з точки зору конструктивності та критичності політичного мислення щодо вирішення проблем реального політичного простору. Зокрема, російська дослідниця В.Федотова зауважує «беззмістовність «діалогів», «комунікації», «толерантності» як риси віртуальної комунікації [1]. Тоді як, за висловом Ю.Габермаса, саме «розум, виражений у комунікативній дії, сприяє взаємопорозумінню», та, відповідно, закладає основу конструктивної взаємодії [цит. за [1]].

Автор робить спробу систематизувати висловлювані українськими науковцями тези щодо сильних сторін та проблем політичної активності в контексті процесів е-демократизації в межах матриці SWOT-аналізу, що наведена у Табл.1.

ТАБЛИЦЯ 1

АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УМОВАХ Е-ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

STRENGTH	WEAKNESS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення форм комунікації 2. Трансформація механізмів політичної мобілізації 3. Подолання часових та просторових перешкод взаємодії 4. Розмаїття джерел формування політичної компетенції 5. Безмежні можливості самоідентифікації 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споживчо-розважальна мотивація активності значної частини інтернет-аудиторії 2. Історичні, соціокультурні чинники політичної волі 3. Час як об'єктивна умова виховання навичок 4. Інертність владних структур щодо нових технологій взаємодії
OPPORTUNITIES	THREATS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування навичок компромісної політики 2. Національно-політична інтеграція суспільства 3. Закладання засад конструктивно-стратегічного політичного мислення та дії 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Віртуалізація політичного простору 2. Символізація політики 3. Декритизація, ірраціональність політичного мислення 4. Ілюзія політичної компетентності

Висновок

Наведений перелік можливостей та загроз становленню та вихованню традиції ефективної політичної взаємодії в суспільстві засобами та в контексті віртуального простору не є остаточним та вичерпним. Систематизація тез має на меті запрошення колег до дискусії.

Література

1. Федотова В.Г. Факторы ценностных изменений на Западе и в России / В.Г. Федотова // Вопросы философии. —2005. — № 11. — С. 3–32.